

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **V., a. s., M.**, IČO: X., proti žalovanému: **1/ Ing. M. H., bytom S.**, zast. Advokátska kancelária JUDr. A. J., spol. s r. o., N., IČO: X., **2/ Ing. Z. H., bytom S., o zaplataenie 3 379 052,39 Eur s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 39 Zm/4/2012, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 31. júla 2012, č. k. 8 CoZm/2/2012-235, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou, došlou na súd 26. januára 2012 žiadal, aby súd zaviazal žalovaných zmenkovým platobným rozkazom na zaplataenie 3 379 052,39 Eur s prísl.

Podaním, došlým na súd prvého stupňa 26. januára 2012, žalobca podal návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Prvostupňový súd uznesením z 27. februára 2012, č. k. 39 Zm/4/2012-197 rozhodol tak, že žalovanému v 1/ rade zakázal nakladať s označeným nehnuteľným majetkom v rozsahu predat', darovať, vložiť do inej spoločnosti alebo družstva, zriadiť záložné, zádržné práva k nehnuteľnému majetku, previesť vlastnícke právo k nehnuteľnému majetku na tretiu osobu vo forme zabezpečovacieho prevodu práva, zriadiť vecné bremeno alebo iné vecné právo k nehnuteľnému majetku, ktorý presne špecifikoval.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil tým, že žalobca osvedčil existenciu právneho vzťahu medzi ním a žalovanými 1/ a 2/ od 17. marca 2008 založený zmenkou, ktorá pri vydaní nebola úplná a ktorú žalobca vyplnil čo do zmenkovej sumy, meny a dátumu splatnosti podľa dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke č. X. zo dňa

17. marca 2008. Po zistení, že žalovaný 1/ dňa 19. januára 2012, v čase realizácie výkonu záložného práva žalobcu pre nezaplatenú pohľadávku 3 3379 052,39 Eur zo zmluvy o úvere, ktorú dlžník D. P., s. r. o., neuhrádzal v dohodnutých splátkach a ktorú zabezpečovali žalovaní 1/ a 2/ vlastnou blankozmenkou, uskutočnil úkony podliehajúce vkladovému konaniu, na základe ktorého má dôjsť k zmene práv k nehnuteľnostiam, takže by mohla byť ohrozená vymožitelnosť uplatnenej pohľadávky. Pre úplnosť uviedol, že žalovaný 1/ je konateľom spoločnosti D. P., s. r. o., ktorá ako dlžník žalobcu uzavrela kúpnu zmluvu na predaj 2-izbového bytu, pričom záloha na kúpnu cenu bola v hotovosti realizovaná na účet žalovaného 1/ a nie na účet žalobcu. Vyššie uvedené skutočnosti vyvolávajú obavu, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený, preto v zmysle ust. § 102 O. s. p. vydal predbežné opatrenie podľa § 76 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Konštatoval, že o náhrade trov konania rozhodne v zmysle § 145 O. s. p. vo veci samej.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalovaný 1/, ktorý navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. Uviedol, že žalobca nepreukázal svoje tvrdenie o tom, že spoločnosť D. P., s. r. o., ako dlžník žalobcu zo zmluvy o úvere č. X., ktorej jediným konateľom je žalovaný 1/, prerobila byty v bytovom dome P., v rozpore so zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnému majetku č. X. tak, že v súčasnom stave sa nedajú užívať na trvalé bývanie. Skutočnosť je taká, že všetky bytové jednotky sú dokončené v súlade s kolaudačným rozhodnutím a sú riadne spôsobilé na bývanie trvalého charakteru. Namietal aj tvrdenie žalobcu o poškodzovaní záujmov žalobcu prenajatím nebytových priestorov kozmetickému salónu. Predmetný prenájom nebytových priestorov trval dva roky a žalobca bol s takýmto spôsobom nájmu oboznámený, nikdy ho nenamietal, ani neoznačil ako poškodzovanie jeho záujmov. Žalobca pred vznikom nájmu ústne s ním súhlasil. Tvrdenie žalobcu, že záloha na kúpu bytu nebola pripísaná na účet žalobcu, je nepravdivé. Žalovaný 1/ prevzal zálohu v hotovosti, ale dňa 24. júna 2011 ju v celosti vložil na zberný účet č. X. vedený u žalobcu, ktorý o tomto vklade musel mať vedomosť. Navyše, o vklade bol uzrozumený prostredníctvom informácií o priebehu predaja bytov, ktoré mu boli pravidelne zasielané. K úkonom, ktoré podliehajú vkladovému konaniu uviedol, že boli uzavreté dve kúpne zmluvy ešte pred podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a predávajúcim bol v oboch prípadoch odlišný subjekt, ako je spoločnosť D. P., s. r. o., ktorá je dlžníkom žalobcu. Prevádzané nehnuteľnosti boli v jeho výlučnom vlastníctve a neboli predmetom záložného práva, takže realizácia výkonu záložného práva v čase ich prevodu je

irelevantná. Poukázal aj, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným ako zmenkovým ručiteľom je akcesorickej povahy a slúži na zabezpečenie pohľadávok žalobcu voči spoločnosti D. P., s. r. o., ktorá je jeho dlžníkom. Zdôraznil, že pohľadávka žalobcu z úverovej zmluvy bola zabezpečená nielen predmetnou blankozmenkou, ale aj záložným právom na jednotlivé byty a nebytové priestory zapísané na LV č. X., k. ú. T. a na všetky rozostavané stavby, byty, nebytové priestory, ku ktorým spoločnosť D. P., s. r. o., ako záložca nadobudne vlastnícky alebo spoluvlastnícky podiel po 17. marci 2008, kedy bola uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva. Dlh spoločnosti D. P., s. r. o., bol zabezpečený aj záložným právom na obchodný alebo akýkoľvek iný podiel spoločnosti A., a. s., ako záložcu v spoločnosti D. P., s. r. o. Z uvedeného vyplýva, že hodnota nehnuteľností, ktoré tvoria záloh, prevyšuje hodnotu zabezpečených pohľadávok. Žalobca nepreukázal, že by spoločnosť D. P., s. r. o., akýmkoľvek spôsobom zmenšovala svoj majetok bez toho, aby zabezpečila a realizovala svoje záväzky voči žalobcovi. Tiež žalobca nepreukázal dôvodnosť nariadenia predbežného opatrenia voči žalovanému konateľovi spoločnosti D. P., s. r. o., a nepreukázal ani nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol napadnuté uznesenie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdiť. Žalovaný 1/ v čase po začatí výkonu záložného práva do podania návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu uzatvoril kúpnu zmluvu na predaj jednej zo svojich nehnuteľností, pričom tento predaj bol realizovaný v čase, kedy záväzok dlžníka D. P., s. r. o., voči žalobcovi bol v celosti splatný, o čom mal žalovaný 1/ ako konateľ spoločnosti D. P., s. r. o., vedomosť. Taktiež mal vedomosť o existencii blankozmenky a dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke a tiež mal vedomosť o tom, že žalobca využije všetky právne možnosti, vedúce k uspokojeniu svojej pohľadávky. Preto obava, že výkon súdneho rozhodnutia bude ohrozený, je podľa žalobcu dôvodná.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací rozhodol o odvolaní žalovaného 1/ uznesením 31. júla 2012, č. k. 8 CoZm/2/2012-235 tak, že uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že tento po preskúmaní veci dospel k záveru, že žalobca neosvedčil skutočnosť, že bez predbežného opatrenia by bol

prípadný budúci výkon rozhodnutia ohrozený, ani že by zmarenie tohto výkonu bolo reálne. Žalobcom uvádzané konanie žalovaného 1/ nie je bez ďalšieho konania, ktorým by žalovaný 1/ znižoval hodnotu svojho majetku. Z predložených dôkazov nevyplýva, že nehnuteľnosti predal pod ich skutočnú trhovú hodnotu, ani že má viac veriteľov s pohľadávkami po lehote splatnosti. Preto odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade nebolo preukázané splnenie zákonných podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia. S ohľadom na uvedené rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 O. s. p. a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania nerozhodol, keďže o nich rozhodne súd prvého stupňa podľa § 145 O. s. p. v rozhodnutí o veci samej.

Proti tomuto uzneseniu podal dovolanie žalobca a navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie resp. vydal uznesenie, ktorým zmení uznesenie odvolacieho súdu tak, že potvrdí uznesenie súdu prvého stupňa. Zároveň požiadal o odklad vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

Dovolateľ podal dovolanie z dôvodov upravených v § 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p., nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu trpí vadami v zmysle § 241 ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p., t. j. nesprávnym skutkovým zistením, čo viedlo zároveň aj k nesprávnemu právnenému posúdeniu veci. Tvrdenia žalovaného 1/ ohľadne úverovej pohľadávky spoločnosti D. P., s. r. o., a jej zabezpečenia považuje dovolateľ za irelevantné. Nárok uplatnený žalobcom je zo zmenky, kauzálny vzťah žalobcu voči dlžníkovi nie je podstatným pre zmenkové konanie, a preto nie je podstatné jeho zabezpečenie a už vôbec nie jeho zabezpečenie, prípadne posudzovanie jeho dostatočnosti a možnosti uspokojenia úverovej pohľadávky dlžníka. Žalobca v konaní preukázal, že žalovaný 1/ uskutočnil úkony, smerujúce k zníženiu hodnoty jeho majetku, nakoľko realizoval predaj svojho bytu, čím sa znížila hodnota jeho celkového majetku. Taktiež poukázal na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré považuje za nedostatočné a nepreskúmateľné, nakoľko z neho nie je zrejmé, akými úvahami sa odvolací súd pri vydaní svojho rozhodnutia riadil, aké právne normy aplikoval.

Žalovaný 1/ sa písomne k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 O. s. p.), má náležitosti, vyžadované v zmysle ust. § 241 ods. 1 O. s. p., pričom ako dôvody, pre ktoré podal dovolateľ dovolanie, uvádza § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p., skôr ako pristúpil k vecnému prejednaniu dovolania, skúmal, či v predmetnej veci je dovolanie prípustné.

Podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Zákon - Občiansky súdny poriadok prípustnosť dovolania pripúšťa podľa ust. § 237, § 238 a § 239 O. s. p.

Ustanovenie § 238 ods. 1, 2 a 3 O. s. p. stanovuje podmienky, za splnenia ktorých je dovolanie prípustné voči rozsudkom odvolacieho súdu.

Keďže dovolaním dovolateľa je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, prípustnosť dovolania podľa ust. § 238 ods. 1, 2 a 3 O. s. p. nie je daná.

Podľa ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska, dovolanie je tiež prípustné, ak odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ako aj proti uzneseniu o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Občiansky súdny poriadok v § 239 ods. 3 taxatívne vymenováva, v ktorých prípadoch ust. § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. neplatí, a to, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení atď.

Z vyššie citovaného ustanovenia teda vyplýva, že prípustnosť dovolania nie je daná pre uznesenie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení podľa ust. § 236 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 239 ods. 3 O. s. p.

Dovolanie je však prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát (§ 237 O. s. p.).

Dovolací súd po preskúmaní konania na súdoch nižšieho stupňa, ako aj ich rozhodnutí dospel k názoru, že nedošlo k vadám uvedeným v § 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ O. s. p.

Tieto vady konania ani dovolateľ neuvádza vo svojom dovolaní, dovolací súd však ich existenciu, či neexistenciu skúmal z úradnej povinnosti.

Dovolateľ v dovolaní namieta, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu považuje za nedostatočné a nepreskúmateľné.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je treba považovať za porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ktoré napĺňa znaky odňatia možnosti konať pred súdom podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Právo na odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces, zaručeného Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), neznamená to však povinnosť súdu sa v odôvodnení rozhodnutia zaoberať všetkými skutočnosťami, tvrdenými účastníkmi konania. Rozhodnutie súdu nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

Podľa ust. § 102 ods. 1 O. s. p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov, alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie, alebo zabezpečí dôkaz. O návrhu na predbežné opatrenie sa ustanovenia § 75 až § 77 O. s. p. použijú primerane.

Súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd, postupovali v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a rozhodli o návrhu žalobcu o predbežnom opatrení.

Dovolateľ v dovolaní namietol, že uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa, nemá náležitosti vyžadované v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., t. j., že je zmätočné a nepreskúmateľné, čo zakladá vadu podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Dovolací sa s týmto názorom dovolateľa nestotožnil s týchto dôvodov:

Zmyslom predbežného opatrenia je dočasná úprava pomerov účastníkov (nie s konečnou platnosťou), pričom musí byť poskytnutá ochrana tomu, kto o vydanie predbežného opatrenia žiada, ako aj tomu, voči ktorému predbežné opatrenie smeruje. Ochrana toho, proti komu navrhované predbežné opatrenie má smerovať, však nemôže dosiahnuť takej intenzity, aby prakticky znemožňovala ochranu oprávnených záujmov druhej strany. Ide pritom o dočasné opatrenia, ktorých trvanie je obmedzené, ktoré môžu byť na návrh zrušené, pričom predbežným opatrením nie je možné prejudikovať konečný výsledok sporu. Úprava postupu pri vydávaní predbežných opatrení vyžaduje, aby navrhovateľ osvedčil taktiež pravdepodobnosť možného ohrozenia výkonu rozhodnutia. Pri rozhodovaní o predbežnom opatrení súd nie je povinný vykonávať dokazovanie ani výsluchom účastníkov, vychádza zo skutočností preukázaných a osvedčených navrhovateľom. Pri vlastnom osvedčovaní nároku (typicky na základe predložených listín) nie je potrebné dbať na formálne požiadavky inak platné pre dokazovanie, vrátane požiadavky, aby druhá strana sporu sa mohla vyjadriť k obsahu listín, ovplyvňujúcim úsudok súdu o splnení predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia. Ak odvolací súd pri úvahe o tom, či sú osvedčené skutočnosti rozhodné pre nariadenie predbežného opatrenia, postupoval v konaní v súlade s uvedenými závermi, nie je prípustné dovolanie podľa § 237 písm. f/ O. s. p., ak je nárok žalobcu zabezpečený záložným právom, obvykle nebezpečie zmarenia výkonu

rozhodnutia bezprostredne a reálne nehrozí, a preto spravidla nie je daný dôvod na nariadenie predbežného opatrenia.

Súd prvého stupňa listinné dôkazy, predložené žalobcom vo veci nariadenia predbežného opatrenia, vyhodnotil tak, že žalobca osvedčil vydanie predbežného opatrenia ako prostriedku na dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania. Postupoval tak v súlade s Občianskym súdnym poriadkom, keďže pri skúmaní splnenia podmienok na nariadenie predbežného opatrenia vychádzal len zo skutočností, preukazovaných žalobcom, bez toho, aby bol povinný skúmať stanovisko druhej strany, t. j. žalovaného.

Žalovaný teda až v odvolaní preukazoval skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru vyvracajú tvrdenia žalobcu o potrebe dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania.

Ani odvolací súd nebol povinný vykonávať dokazovanie, či účastníci konania osvedčili svoje tvrdenia, ale bolo na úvahe súdu s prihliadnutím na charakter predbežného opatrenia, ako rozhodne, t. j. či má, resp. nemá za osvedčené podmienky vyžadované pre nariadenie predbežného opatrenia.

Odvolací súd s prihliadnutím na predmet sporu vo veci samej, ako aj na skutočnosť, že pohľadávka žalobcu z úverovej zmluvy je tiež zabezpečená záložným právom na nehnuteľnosti, patriace dlžníkovi, dospel k záveru, že žalobca neosvedčil skutočnosť, že bez nariadenia predbežného opatrenia by bol prípadný budúci výkon rozhodnutia ohrozený.

Dovolací súd sa stotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu a konštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu netrpí vadou uvedenou v ust. § 237 písm. f/ O. s. p., keďže toto uznesenie odvolacieho súdu má náležitosti vyžadované podľa ust. § 167 O. s. p. v spojení s ust. § 157 ods. 2 O. s. p., je riadne odôvodnené s prihliadnutím aj na skutočnosť, že ide o rozhodnutie, ktoré dočasne upravuje pomery účastníkov konania, a teda nejde o rozhodnutie vo veci samej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol, keďže dovolanie žalobcu smeruje voči uzneseniu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

O trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v rozhodnutí o veci samej (§243b ods. 2 v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 145 O. s. p.).

Toto uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. apríla 2013

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová